

Zmiany w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach

W dniu 1 września 2017 r. wchodzi w życie nowelizacja Rozporządzenia MEN w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach, podpisane 7 czerwca br., opublikowane w Dzienniku Ustaw 14 czerwca br. Konieczność nowelizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. poz. 155, z późn. zm.) wynika przede wszystkim z potrzeby dostosowania przepisów rozporządzenia do nowego ustroju szkolnego, wprowadzanego z dniem 1 września 2017 r. na mocy przepisów:

- 1) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949);
- 2) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949).

Obecnie obowiązujące rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach zostało wydane na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.). Przepis ten pozostał w ustawie o systemie oświaty (nie został przeniesiony do nowej ustawy - Prawo oświatowe) w niezmienionym brzmieniu. Ponieważ zmieniona ustawa o systemie oświaty objęła zakresem regulacji również szkoły nowego ustroju szkolnego (co wynika z art. 3 pkt 3b tej ustawy), określając przepisy dotyczące organizowania religii minister właściwy do spraw oświaty i wychowania jest obowiązany uwzględnić aktualny kształt ustroju szkolnego, na który składają się również nowe typy szkół.

Zmiany wprowadzane w rozporządzeniu mają charakter przede wszystkim dostosowujący i doprecyzowujący dotychczasowe przepisy.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 7 czerwca 2017 r.**

**zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii
w publicznych przedszkolach i szkołach**

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60 i 949) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. poz. 155, z 1993 r. poz. 390, z 1999 r. poz. 753 oraz z 2014 r. poz. 478) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, zwanych dalej „przedszkolami”, organizuje się naukę religii na życzenie rodziców. W publicznych szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, zwanych dalej „szkołami”, organizuje się naukę religii i etyki:

- 1) w szkołach podstawowych – na życzenie rodziców;
- 2) w szkołach ponadpodstawowych – na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii i etyki decydują uczniowie.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przedszkolach zajęcia religii uwzględnia się w ramowym rozkładzie dnia. W szkołach zajęcia religii i etyki uwzględnia się w tygodniowym rozkładzie zajęć.”;

2) w § 3 w ust. 1 wyrazy „programy dopuszczone do użytku w szkole zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22a ust. 8” zastępuje się wyrazami „programy nauczania dopuszczone do użytku w danej szkole zgodnie z art. 22a ust. 6”;

3) w § 7 w ust. 3 wyrazy „art. 56 ustawy o systemie oświaty” zastępuje się wyrazami „art. 86 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)”;

4) w § 8 w ust. 1 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „(właściwych dla danego poziomu nauczania)”;

5) w § 9 w ust. 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „ze sprawowania” zastępuje się wyrazem „zachowania”;

6) § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. 1. Uczniowie uczęszczający na naukę religii mają prawo do zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia trzydniowych rekolekcji wielkopostnych, jeżeli rekolekcje te stanowią praktykę danego kościoła lub innego związku wyznaniowego. W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rekolekcji organizowanych w innym terminie.

3. O terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony przez organizujących rekolekcje na co najmniej miesiąc przed terminem rozpoczęcia rekolekcji.

4. Jeżeli na terenie szkoły jest prowadzona nauka religii więcej niż jednego kościoła lub innego związku wyznaniowego, powinny one dążyć do ustalenia wspólnego terminu rekolekcji.

5. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji rekolekcji, jak również inny termin rekolekcji, są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą.”.

§ 2. Przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, dotyczące:

1) publicznych szkół podstawowych – stosuje się odpowiednio do dotychczasowych publicznych gimnazjów oraz klas dotychczasowego publicznego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu,

2) publicznych szkół ponadpodstawowych – stosuje się odpowiednio do dotychczasowych publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz klas dotychczasowych publicznych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych

- do czasu zakończenia kształcenia w tych szkołach i klasach.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r.

Minister Edukacji Narodowej: A. Zalewska

Fragmenty uzasadnienia zmian

1) zmiana w § 1 pkt 1 rozporządzenia (dot. § 1 ust. 1 i 1a) oraz § 2 rozporządzenia (przepis przejściowy):

Zmiany wprowadzane w § 1 w pkt 1 mają na celu dostosowanie brzmienia dotychczasowego przepisu § 1 ust. 1 rozporządzenia do nowej struktury szkół, która zacznie obowiązywać od 1 września 2017 r. W nowej strukturze szkół nie przewiduje

się gimnazjów (od roku szkolnego 2017/2018 będą one stopniowo wygaszane), a dotychczasowe szkoły ponadgimnazjalne zostaną zastąpione nowymi typami szkół ponadpodstawowych (od 1 września 2017 r. rozpocznie funkcjonowanie branżowa szkoła I stopnia, szkoła policealna i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, od 1 września 2019 r. rozpocznie funkcjonowanie 4-letnie liceum ogólnokształcące i 5-letnie technikum, a od 1 września 2020 r. - branżowa szkoła II stopnia). Jednocześnie w § 2 przewiduje się przepis przejściowy dotyczący organizowania nauki religii i etyki w dotychczasowym gimnazjum oraz klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych (w okresie przejściowym) w innych typach szkół oraz w szkołach ponadgimnazjalnych - do czasu zakończenia kształcenia w tych szkołach i klasach.

Ponadto, w § 1 w ust. 1 rozporządzenia skreśla się określenie „opiekun prawny”, gdyż zgodnie z art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ilekroć w przepisach tej ustawy jest mowa bez bliższego określenia o rodzicach, należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem. Definicja „rodziców” zawarta w ww. ustawie jest zatem szersza i obejmuje - oprócz prawnych opiekunów dziecka - również osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

W § 1 dodaje się nowy ust. 1a, zgodnie z którym zajęcia religii w przedszkolu powinny być uwzględniane w ramowym rozkładzie dnia, a zajęcia religii i etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej - w tygodniowym rozkładzie zajęć. Obecnie obowiązujące rozporządzenie w § 1 w ust. 1 stanowi, że ww. zajęcia są organizowane w ramach „planu zajęć przedszkolnych” i „planu zajęć szkolnych” - pojęcia te obecnie nie występują w przepisach prawa oświatowego.

Zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 649) organizacja pracy przedszkola określona jest w „ramowym rozkładzie dnia” (a nie w „planie zajęć przedszkolnych”), ustalonym przez dyrektora przedszkola na wniosek rady pedagogicznej, z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia oraz oczekiwań rodziców. Na podstawie ramowego rozkładu dnia nauczyciel, któremu powierzono opiekę nad oddziałem, będzie ustalał dla tego oddziału szczegółowy rozkład dnia, z uwzględnieniem potrzeb i zainteresowań dzieci.

Z kolei, w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych - zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia - Prawo oświatowe (art. 110 ust. 4), jak i ww. rozporządzeniem oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 703) - dyrektor szkoły ustala tygodniowy rozkład zajęć edukacyjnych dla poszczególnych klas i oddziałów (a nie „plan zajęć szkolnych”).

Zmiana ma zatem na celu uspołnienie przepisów prawa oświatowego w tym zakresie.

2) zmiany w § 1 pkt 2-5 rozporządzenia (dot. § 3 ust. 1, § 7 ust. 3, § 8 ust. 1 i § 9 ust. 1):

Zmiany mają charakter dostosowujący. W § 3 w ust. 1 dotychczasowe odesłanie do przepisów wydanych na podstawie art. 22a ust. 8 ustawy o systemie oświaty zastąpiono aktualnym odesłaniem do art. 22a ust. 6 ww. ustawy, który reguluje obecnie kwestie związane z dopuszczaniem do użytku w danej szkole programów nauczania.

W § 7 w ust. 3 dotychczasowe odesłanie do art. 56 ustawy o systemie oświaty zastąpiono odesłaniem do art. 86 ustawy - Prawo oświatowe, który od 1 września 2017 r. będzie regulował m.in. kwestie związane z prowadzeniem na terenie szkoły różnego rodzaju organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły.

Natomiast zmiana w pierwszym zdaniu w § 8 w ust. 1 ma na celu uporządkowanie brzmienia tego przepisu poprzez usunięcie zbędnego sformułowania „(właściwych dla danego poziomu nauczania)”. W wychowaniu przedszkolnym nie wyodrębnia się poziomów nauczania, a wychowankowie przedszkola realizują różne, dostosowane do ich wieku, programy wychowania przedszkolnego, uwzględniające podstawę programową wychowania przedszkolnego.

Z kolei zmiana wprowadzana w § 9 w ust. 1 polegająca na zastąpieniu określenia „ze sprawowania” określeniem „zachowania” ma na celu dostosowanie do terminologii przyjętej w ustawie o systemie oświaty, w szczególności przepisów rozdziału 3a, zgodnie z którymi uczeń otrzymuje ocenę „zachowania” a nie ocenę „ze sprawowania”.

3) zmiany w § 1 pkt 6 rozporządzenia (§ dot. 10):

Zmiana brzmienia § 10 została wprowadzona w wyniku konsultacji projektu z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi. Zmiana § 10 ust. 1 i 2 wynika z konieczności doprecyzowania przepisów w zakresie organizacji pracy szkoły w dniach, w których odbywają się rekolekcje wielkopostne, oraz umożliwienia zorganizowania rekolekcji dla uczniów także w innym terminie. W ust. 3 doprecyzowano, że to na kościele i innym związku wyznaniowym, który jest organizatorem rekolekcji, ciąży obowiązek powiadomienia dyrektora szkoły o ich terminie.

Zmiany w ust. 4 i 5 mają charakter wyłącznie redakcyjny i dostosowujący do zmiany w ust. 1.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2017 r.

Źródło:
Dz. U. 14.06.2017, poz. 1147.